

יאיר זליגר, יוסי מלול
Hmb-yair@icba.org.il

בסיס איסוף הנתונים

ביקורת החלב נוסדה כאגודה בעפולה ב-1934 על ידי 19 משקים שיתופיים מעמק יזרעאל ומעמק הירדן ובי"ס חקלאי אחד - נהלל. תנובת החלב הגבוהה ביותר בשנה הראשונה, הייתה של מרחביה - 5,895 עם 222 ק"ג שומן (3,75%). ומאז עברה הביקורת גלגולים רבים. באופק הרחוק מתחילים להבחין בחלופה הטכנולוגית לביקורת המוכרת

נתונים גסים יחסית, ובחלק מהפרמטרים יש גם השוואה לשנה קודמת. כל אחד יכול להשוות את הרפת לביצועי האחרים וגם על פני שנים, בתנאים המיוחדים שלו, עם כל הזהירות המתבקשת.

טבלה 1. משקי רפת בביקורת חלב

ס"כ	משפחתי	שיתופי	ביקורת
699	535	164	ביקורת
277	277		לא בביקורת
976	812	164	סה"כ

בעבר לא היה ערך כלכלי לחלבון וגם לא מדדו איכות, אך בעשורים האחרונים מחיר הרכיבים גבוה מאוד ונוסחת החמ"מ בעלת משמעות, ולכן אין להסתפק במדידת חלב בלבד

חשיבות הביקורת הפרטנית

בעבר לא היה ערך כלכלי לחלבון וגם לא מדדו איכות, אך בעשורים האחרונים מחיר הרכיבים גבוה מאוד ונוסחת החמ"מ בעלת משמעות, ולכן אין להסתפק במדידת חלב בלבד. ברפת קטנה וגדולה, עלייה ברמת הסומטיים היומית יכולה להיות אינדיקציה על בעיה בפרה אחת או ביותר פרות. יש פרסים ואף קנסות גבוהים וזה מלחיץ את הרפתנים ויש מהם שאף מבקשים להקדים את הביקורת כדי לזהות את הבעיה. גם שינויי הזנה ובעיקר בתקופות המעבר עשוי להשפיע וגורם לשינויים ברכיבים וחשוב להיות עם אצבע על הדופק.

- שני גורמים משפיעים על תוצאות הביקורת
- מבקר החלב - שלוקח את הדגימות
- הציוד שבאמצעותו לוקחים את הדגימה.

יאיר זליגר, מנהל ביקורת החלב בהתאחדות מתאר את חשיבות הביקורת גם בעידן הטכנולוגי-דיגיטלי של היום ומגיע למסקנה שייקח עוד הרבה זמן עד שיוכלו לוותר על הביקורת המקובלת. בין לבין, יש אנשים שעובדים בביקורת והם עוברים תמורות גדולות.

שתי מטרות יש לה לביקורת החלב

- ברמת הרפת הבודדת - לבצע השוואה בין הפרות בעדר - כמויות חלב, רכיבים, סומטיים. הרפתן עם אמצעי הזיהוי המשוכללים של חברות ציוד החליבה, יכול לשלב את הרכיבים וכך יש לו אינדקס אמתי להשוואה.
- כבר ברמת הרפת עושה המערכת הממוחשבת, התאמות מידיות שמתחשבות במספר התחלובה, בתורשתיות, באומדן הורשה עתידי וכמובן, בפוריות. זו מערכת אינטגרלית שמתבססת על ביקורת החלב.
- ברמת ענף הרפת - דוח השוואתי בין המשקים לפי מגזרים ולפי אזורים. ברמה הארצית יש דוחות שיוצאים פעם בשנה ונותנים

מבקר החלב 2011

חשיבות המבקר

מאז שהעדר השיתופי ו-75% מהפרות בעדר המשפחתי עברו לציוד של דגימה אוטומטית, מה שנשאר הוא להוציא דגימה בצורה נכונה ועם זאת, אנחנו נתקלים בפער גדול בין משקים עם מבקר חלב לבין רפתות שהדוגם הוא הרפתן.

הביקורת למבקר היא עבודתו היומיומית ומקצועי. הוא עושה אותה פעמיים ביום במאות רפתות, הוא מכיר את כל מגוון המיכון והמכונים שיש בהם שונות גדולה מאוד. המכון משפיע על צורת לקיחת הדגימה, גודל העדר ומכון החליבה גורמים למהירות החליבה ומקשים על העבודה ולכן איש מקצועי עושה עבודה מקצועית יותר וזה מתבטא בפערים באמינות התוצאות.

התחלנו במגמה להרחיב את הביקורת לרפתות המשפחתיות הגדולות, לנוכח צמצום הרפתות השיתופיות. אנחנו במגמה לצמצם את כמות העבודה של מבקר החלב ברפת השיתופית, כדי למנוע תחלואה כתוצאה מעומס יתר בעבודה.

רפתות רובוטיות

לכאורה, היינו מצפים שהיא תקל על ביקורת החלב, אך המציאות הפוכה. ברפת רובוטית אין מבקר חלב ובשתי החברות יש קושי בקבלת דגימות, יש אחוז גבוה של פחת ואפילו בקבלת הקבצים במקביל לדגימות, יש בעיה. יש לזכור שברפת רובוטית מקבלים מספר בקבוקים לפרה, בהתאם למספר החליבות שהיא מבצעת, מקבץ החליבות שונה מפרה לפרה ולכן העבודה מורכבת ודורשת עבודת מתכנת, כדי לטפל בקובץ רובוטי ואנחנו נערכים לחודשים הקרובים שבהם יגדל מאוד מספר הרפתות הרובוטיות בישראל. יש לעתים, כשלים טכניים של הציוד ובעיות בתכנה וכך נדרשים לטיפול פרטני עם מתכנת - זה יקר יותר וגם התוצאות מגיעות מאוחר יותר מרפת רגילה.

כניסת עובדים זרים

זו סוגיה של העשור האחרון. בעל הרפת לא נוכח בחליבה, התאילנדי לא תמיד יודע כיצד להוציא את הדגימה ובמקרים רבים הדגימות והתוצאות לא טובות וכאשר מתחלף העובד, יש להתחיל להכשיר מהתחלה.

ברפת השיתופית, התקשורת עם התאילנדים יותר קשה וכצריך לעצור או להאט את החליבה הם לא מוכנים, כי זה מאריך את החליבה ופוגע בשכרם.

יריזה ל-2 דגימות ליום

בשנת 1999, בתקופתו של יוסי מלול כמזכיר ההתאחדות, עשינו שינוי מעמיק לאחר ניסוי שנמשך שנה, ירדנו מדגימות של 3 חליבות ביום ל-2 בלבד וזאת במקביל לכניסה של כל הדגימות למעבדה המרכזית בקיסריה. התיקון של החליבה החסרה והיחסיות של שתי הדגימות מתבססות על השימוש של ממוצע 5 המכליות האחרונות שנכנסו למשק, כדי לקבל מדד שימתן את השינויים שנובעים מלקיחת הדגימות מחליבות מסוימות.

ביקורת ברפת המשפחתית

ברפת המשפחתית הדגימה היא בחליבה אחת מתוך 2 או 3 והבעיה

חן רוזנברג

מהרי רובל

בקרום נכניס מסופון חדש - סולורי ומודרני ללא כבלים, הוא לא יטריד את הרפתן וישאב את הנתונים ישירות משרת ההתאחדות, שאליו יגיעו הנתונים כשעתיים מסיום החליבה באמצעות תכנת נעה, מבלי להשתמש במחשב המקומי

- חריפה יותר. עשינו כמה פעולות לטיפול בנושא
- הכנסנו כ-45 רפתות משפחתיות גדולות לביקורת עם מבקרי חלב, כמו ברפתות השיתופיות, רובן לחליבה אחת.
- ננסה לבצע ניסוי חוזר לשיפור המקדמים שיתקנו את היחסים בין החליבות, כך שהעדרו של הדוגם המקצועי יורגש מה שפחות.
- לרפתות משפחתיות קטנות שמצטרפות לביקורת, אנחנו שולחים מבקר חלב שידריך אותם בביצוע ביקורת חלב נכונה.

קיצור זמן הגעת תוצאות הביקורת

ברגע שנכנסה, ב-1999, ההובלה המרכזית של דגימות היצרנים באמצעות מועצת החלב למעבדה בקיסריה, התלבשנו על ההסעה ובדרך קיצרנו את הזמן, שבין ביצוע ביקורת החלב והטיפול במעבדה. לפני כן, כל משק היה צריך להביא את הדגימות למעבדה או לתחנת מוניות בתל-אביב.

שימוש במסופונים

מ-1984, במקביל להקמת המעבדה בביתן אהרון, עשינו מרכז של בדיקות השומן, איכות הבדיקה עלתה והוספו חלבון, לקטוז, סומטיים. הגדלנו את האמינות, הכנסנו את נושא המסופונים. עד אז, לפני שנות ה-70, כל מבקר רשם על ניירות, כשהגיעו המסופונים והם אפשרו להעביר את תנובות החלב במהירות למרכז מידע - לא עוד הקלדה. בהתחלה קסטות ואחר כך עם שיטות שידור אלחוטי.

הדרך התקצרה מרגע ביקורת החלב ועד להגעת התוצאות למשק - אז, ההקלדה ארכה שבוע וכיום זה התקצר - דקות מסוף הביקורת - הנתונים אצלנו.

המסופונים היו אמינים ועבדו כפול שנים ממה שקצבו להם בתחילה - במקום 5 שנים החזיקו כ-7-10 שנים וכך חסכנו עלויות גדולות. בקרוב נכניס מסופון חדש - סלולרי ומודרני ללא כבלים, הוא לא יטריד את הרפתן וישאב את הנתונים ישירות משרת ההתאחדות, שאליו יגיעו הנתונים כשעתיים מסיום החליבה באמצעות תכנת נעה, מבלי להשתמש במחשב המקומי. זה ישפיע גם על אופן הדגימה, הוא יישען על נתונים של 4 חליבות האחרונות, כדי לאתר חריגים בהתנהגות הפרה.

אנחנו מבקשים מהמשקים לסייע למבקרים בלינה ובאוכל, על אף שאין חובה לכך בתקנון

טיפול ברפתות הקטנות

במסגרת הכניסה לביקורת האיכות (שד"ר מרינה גיפס אחראית עליה) נחשפנו לנושא הקשרים עם הרפתות המשפחתיות הקטנות בכלל ואלה שאינם ממוחשבים בפרט. הקשר עם אלה שעובדים עם דואר ונייר הולך ודועך והם רפתנים קטנים. פתחנו ביוזמה להגיע לרפתות אלה וכשרפתן מתלונן מגיעים אליו במהירות יחסית, שולחים מבקר חלב וכאשר צריך גם הדרכה מקצועית שולחים גם את מדריכי נעה, שמגלים פתיחות ובמיוחד לרפתות, שחסר להן ידע בסיסי, שהוא ברור ברפתות הגדולות וזה פיצוי קטן למחסור בהדרכה ממלכתית. יש בעיה של ציוד חליבה - צנצנות, הנתונים הם רק של יום הביקורת, מנסים לשכנע אותם להיכנס לנעה ולרשת החלב כדי שהנתונים יעברו מהר לשני הצדדים.

לא בביקורת - יש רפתנים, סרבנים מקצועיים, שלא רוצים להיכנס כלל לביקורת - גייסנו את כל מי שיכול להשפיע עליהם, אין אפשרות להכריח איש. יש שרוצים לבחון את העניין ומוכנים להשקיע מאמץ בהדרכה ובמעקב, אחרי תקופה של 3 חודשים אם זה עובד יציב, משדכים אותם לתכנת נעה, שולחים מדריך והם מחליטים בעניין.

כניסת טכנולוגיות חוסכות ביקורת

צח"מ אפיקים פיתחה והכניסה לרפתות את האנלייזר שגם בודק רכיבים וסות"ס. זהו מכשיר שעדיין אינו מאושר על ידי הגורמים המוסמכים לביקורת חלב בעולם - ICAR. זהו כלי ממשקי שעשוי להועיל בתהליך קבלת החלטות שוטף. אך עדיין אינו תחליף לבדיקות מדויקות של ביקורת חלב וייקח כנראה, עוד שנים, שהוא יהיה אמין

נפתלי אדמוני

שלום אוחנה

ומוסמך לביקורת. נכון להיום, המכשיר עלול לגרום להטיית התוצאות ויש להתייחס אליו כאמצעי עזר ולא כחלופה יחידה.

חברת SCR מתקינה סנסורים במכוני צנצנות שמזהים את הפרה ונותנים אינדיקציה. זהו מכשיר לא מאושר ועלול לגרום לטעויות. גם כאן יש להתייחס אליו כאל מכשיר עזר ממשקי ולא תחליף לביקורת.

ראוי ששני היצרנים ידגישו זאת בפני הלקוחות, כי כבר שומעים זמירות של חברים שרוצים להפסיק את הביקורת, כי יש להם תחליף מקומי - זו עדיין אינה המציאות הנוכחית. כמו שלא נכנסים לתחנה שבה הדלק פעם ככה ופעם אחרת.

אני מניח שכניסת השיפורים בטכנולוגיים בעתיד, עם מכשיר כמו האנלייזר, נגיע לפיתוח מערכת שתהיה חליפת לביקורת חלב והיא תשנה את צורתה. ידרשו מערכות בקרה על המכשירים וייתכן שחברים לא ירצו לוותר על **בדיקות המעבדה** שבהן הדיוק גבוה בהרבה וכך גם אמינות התוצאות. כך או אחרת, מדובר בטווח של שנים רבות.

מבקר החלב

השינוי ב-1999, מנוכחות מלאה ב-3 חליבות ביום ל-2 בלבד, הביא לשינוי מהותי בצורת העבודה. שינוי זה היה במקביל לתחילתם של שינויים בהתנהלות הקיבוצים ומעבר משיתופיות מלאה להפרטה ברמות שונות.

התייצב על 4.5 משרות חיוניות להבטיח אמינות וגיבוי. בנות הלשכה מבצעות גם עבודות נוספות בשירות התאחדות, כי הן בקשר צמוד עם הרפתנים, כך במבצעים מיוחדים, בכנס המדעי בירושלים ועוד.

כיולים

הארגון הבין-לאומי לביקורת חלב - ICAR החליט להכניס מדידה של כל הציוד שעוסק בביקורת חלב. כל חברה חייבת לקבל אישור לציוד החליבה. חברות משתמשות בתקופת בנייה לבחינת הציוד ברמת ממשקית, אך לא לביקורת חלב תקנית ולספר העדר. בכיול מדי החלב עוסק מזה שנים רבות, **רמי הרשמן** מקיבוץ המעפיל

כיום יש 11 מבקרי חלב, יש להם רכב של ההתאחדות וגם קצין רכב (רמי אלבז) שמסייע לשמור על רמת מינוע טובה. בקרת איכות - מדגישים למבקרים שהרפתן הוא לקוח שלנו ובלי קשר להתייחסות שלו, יש לתת לו את השירות והיחס הטוב, ולעשות את העבודה המיטבית ללקוח-הרפתן.

לשכת שירות

לשכת השירות מהווה את הקשר הישיר של ההתאחדות עם הרפתן. הרפורמה ב-1999 הגדילה את מספר המשקים שעברו לנעה, וכך ירדה עבודת ההקלדה, וגם השגויים הצטמצמו, מספר העובדות הוקטן וכיום

יאיר זליגר

התחלתי לעבוד ב-1974 בתחילת עבודתו של **סמי ריין ז"ל** כמזכיר ההתאחדות. נכנסתי כאחראי על משקים משפחתיים שעשו ביקורת B. המטרה הייתה להכניס יותר רפתות ולייצב אתן בנהלי עבודה חדשים. ההצלחה הייתה מוגבלת. ברפת המשפחתית הוותיקה הייתה ביקורת A שבה הגיע מבקר חלב מקומי שעשה ביקורת חלב. העלויות היו גדולות והיה צמצום במספר משקי הביקורת. הגעתי למשקים בערבים וניסיתי למצוא עוגן ביישוב שירכז את כולם. עברנו כמה שינויים עם חברות חיצוניות - מל"ם, חילן ויעל עד שהוחלט שההתאחדות תהיה עם תכנה משלה - **אפרים עזרא** הוביל את התהליך וביחד עם **עדי רז** בחרו בחברת יעל שהקימה את המסד המחשובי שכלל גם תנאי שאחרי זמן הכול יעבור למחשבי ההתאחדות. נבנתה מערכת שכללה מחשב מרכזי בהתאחדות ושני מחשבים נוספים באגודות ההזרעה - און והשרות, וכולם מחוברים לבסיס נתונים אחד.

בדיקות השומן התבצעו במשקים בעזרת צנטריפוגה בשיטת גרבר. עם הקמת המעבדה לחלב בביתן אהרון, קיבלתי עליי את קליטת המשקים. בתחילה העברנו את המשקים השיתופיים ב-1985-1987. בהמשך, אפרים עשה מהלך מחשובי ששיפר את הנתונים בצורה מרשימה מאוד.

הכנסת המושבים נמשכה עוד כשנתיים ובסוף 1988 כל העדר עבד במעבדה בבדיקה אחידה ומהמנה.

יצרתי קשר עם המחלבות האחרות כדי שנהיה עם פרמטרים מתואמים, שהתוצאות בביקורת ובמכל יהיו דומות. עשינו את הסומטיים למחלבות ב-3 דגימות שאספנו מהביקורות ועל פי הבדיקה התבצע התשלום.

ב-1996 עשינו סיור משותף באירופה ללמוד את מכלול הנושאים של הובלת חלב, מעבדה מרכזית וביקורת חלב ובהמשך התקבלו החלטות חשובות - הפרדנו בין ביקורת החלב לבין המעבדה, התבצע איחוד בין המעבדות, קלטנו את ד"ר מרינה גיפס לניהול המעבדה המרכזית וכל המערכת השתפרה מאוד.

ב-37 שנות עבודתי בביקורת החלב אני מוצא את המהפך העצום שעברה רפת השיתופית והמשפחתית. הטכנולוגיות החדשות נקלטו במהירות ובעוצמה ברפת הבודדת וגם במערכות המרכזיות, שיתוף

הפעולה בין כל חלקי הענף מרשים מאוד ומוסיף להתקדמות. הרפתן השתחרר מהעבודה הפרטנית בהזנת הפרות, עבר למרכזי מזון אזוריים והתפנה לו זמן להיכנס גם לביקורת חלב. **פרץ בן יהושע** מבאר טוביה עזר לי מאוד, בתחילת שנות ה-80, להכניס את הביקורת במושבים. בגלל סיבות כלכליות-חברתיות, הרפתן כיום במשק המשפחתי הוא לרוב תאילנדי ויש מצב שהרפתן הישראלי לא נמצא ברפת וכך גם הביקורת נפגעת.

בסך הכול יש התקדמות עצומה ואנחנו נמצאים עדיין בתוכה. ■

יאיר - בן 62, 2 ילדים, 4 נכדים, גר ברחובות עבר עם ההתאחדות מארלזורוב, ביתן אהרון, דרום נתניה וקיסריה. המעבר לקיסריה חיבר בין רוב הגופים המקצועיים והמעבדות בענף.

יאיר עבר מזכירי התאחדות רבים והיה צריך להתאים את עבודתו למאפיינים האישיים של כולם וגם של מבקרי החלב. שלכולם יש מטרה אחת והיא טובת הרפתן.

"ההתאחדות שרדה כי היא זכרה מי הבעלים ובעבור מי היא קיימת, לא קפצה לתחומים שאינם שייכים לה, זיהתה את הנקודות החשובות: המחשוב, הטכנולוגיות החדשות, המעבדות ושליטה עליהן בקיסריה וזה הביא לשקט בכל המערכת וגם לאמינות התוצאות." ■

יאיר זליגר

אמין מאוד והוא נמצא בקשר עם חברות ציוד החליבה ומתעדכן בציוד החדש שנכנס לרפתות. על הפרק להכניס מצייל נוסף למערכת, כי אנחנו לא עומדים בדרישות הביקורת באשר לתדירות הכיול והגענו לזמן כפול מהתקנון. ■

שנכנס לעבודה בגיל מבוגר יחסית (40) וזה גרם לי לחששות רבים כי העבודה כרוכה בהרבה סחיבות וכיפופים. לזכותו ייאמר, שהוא פיתח טכניקות מעניינות שמקלות על העבודה, הוא מאוד קפדן ועובד עצמאית מול המשקים בתכנה מיוחדת שפיתחנו בספר העדר. רמי

משקים שיתופיים ומשפחתיים. רוב מכריע של המשקים ממוחשבים, אך יש עדיין חברים ששולחים את התוצאות על נייר.

לשכת השירות בהתאחדות משרד הפנים של הפרות

יוסי מלול - משק הבקר

בנות השירות משמשות גם כ..עובדות סוציאליות והרפתנים משתפים אותן במגוון נושאים אישיים, במשפחה, ברפת ובעסקים האחרים. הם גם מהווים כתובת לתלונות על המצב בענף ובייצוג ההתאחדות

המחשב מבצע בדיקות לוגיות ובהמשך יש לבצע השלמות עם המשק ברמות שונות: עובדות הלשכה עוברות על השגויים ומנסות תחילה לבחון את סבירות הנתונים והצלבתם עם נתונים ממקורות נוספים, כמו למשל אגודת ההזרעה והרישומים של המזריע. "הבנות" מורשות להיכנס למחשב שיאון ולבדוק את ההזרעות למשק מסוים ואף שולחות לחברה בפקס את פרטי ההזרעות העצמיות וההרבעות שאינן מופיעות בשיאון.

רפתן עשה ביקורת חלב, מדווח על פרטי הביקורת וכן על כל האירועים ברפת, מאז הביקורת האחרונה. מחשב ההתאחדות עושה שידוך של כל האירועים, כולל תוצאות הבדיקות במעבדה המרכזית ומוציא דוח חריגים לכל משק. מה עושים עם השינויים שמתגלות בדיווח הרפתן, עם החוסר בנתונים חיוניים ועוד שאלות בתקשורת עם הרפתן. לשם כך הוקמה לשכת השירות במסגרת ההתאחדות, בעת בניית המעבדה לחלב בביתן אהרון בסוף שנות ה-80. התפקיד המרכזי של הלשכה הוא לעקוב אחר תנועת העדר ברפת. במחלקה יש כיום 5 עובדות מסורות וותיקות, איקה אלקריף (עובדת מזה 22 שנה בשירות ונותנת תמיכה גם לצוות נעה), פנינה מליח, אורית פניני, רינה רחמים ולימור חסיד. המשקים מחולקים בין עובדות ההתאחדות ויש לכל אחת כ-150-220

פול-לבאל בע"מ **סילביאנו רן**

— סוכנויות יבוא ויצור חלקי חילוף למכונות חליבה —

קומץ האליזה היא

מכון חליבה בחו"ל עם אשכולות FREE FLOW למעלה מ-60 מכוני חליבה גדולים בארץ כבר משתמשים באשכול!

ת.ד. 1032 קרית-חיים 26105 טל. 04-8414116, פקס. 04-8414836
 e-mail: silvianu@isdn.net.il Web site: www.full-laval.co.il

- הרפתן שעובד בחוץ - "תני לי את הנתונים ואחזור אלייך"
- זה שאין לו זמן - "מה את רוצה עוד פעם"
- האחד שרוצה רק סומטיים - "אל תבלבלי לי עם כל הפרטים המיותרים"
- אלה שאוהבים להלין - "למה משלמים גם על נעה ועל התקשורת וגם על ביקורת החלב - במקום שישלמו לי אני צריך לשלם"
- הדיאלוג נמשך עד שכל השגיאות נפתרות וקובץ הנתונים נכון ואמין.

התייעלות מתמשכת

לאורך השנים היו אבני דרך בשירות לרפתנים - מ-2-3 משקים ליום מצליחות כיום לסיים יותר מ-12 משקים. המחשב מביא להתקדמות משמעותית ולהקטנת כמות השגיאות, גם הרפתנים יותר מקצועיים ומודעים יותר לחשיבות אמינות הנתונים.

פנינה מליח היא הקלדנית היחידה של לשכת השירות. המשק שולח על נייר את תוצאות ביקורת החלב והאירועים והיא מקלידה את כל הנתונים. היא מקלידה גם את הכיולים של **רמי הרשמן**, הזרעות של פירון ועוד נושאים.

בעבר היו כ-5 קלדניות וכיום, עם ההתייעלות, ירדו לעובדת אחת שמכסה את כל הצרכים ואף משמשת כמזכירה תורנית בעת הצורך. בנות לשכות השירות מסורות מאוד לעבודה ונותנות שירות מעולה, בסבלנות אין קץ. הן מהוות עוד חוליה חיונית בשמירה על אמינות הנתונים של הרפתן וספר העדר, שהופכים אותם לטובים ולמהימנים בעולם. ■

מה השגיאות הנפוצות בדיווחי הרפתנים?

הבנות יורות תשובות כי הבעיות אצל כולן די דומות. האם עשה ביקורת חלב וגם דיווח על תוצאותיה - המשק צריך לעבוד ברצף.

דיווחים שגויים או חסרים: לפרה שממליטה חסרה הזרעה לפני, או בדיקת היריון. פרה שהזרעה עם פר לא מוכר, מספר זהה לשתי עגלות, פרה בהיריון שמוזרעת שוב, ייבוש ללא בדיקת היריון ועוד ועוד...שגיאות. המערכת מוציאה את שם הרפתן ומספר הטלפון שלו ובכך מקלה על התקשורת.

איך הרפתנים מגיבים ל"נדנדו" שלכן?

הרפתנים משתפים פעולה באופן יוצא דופן ומערכת היחסים מעולה. התגובות מהירות כי הרפתנים מודעים לחשיבות של אמינות הנתונים, כיוון שהם מסייעים להם בקבלת החלטות טובות יותר ברפת.

בנות השירות משמשות גם כ..עובדות סוציאליות והרפתנים משתפים אותן במגוון נושאים אישיים, במשפחה, ברפת ובעסקים האחרים.

הם גם מהווים כתובת לתלונות על המצב בענף ובייצוג ההתאחדות. העובדות מכירות היטב את הרפתנים שעובדים מולם, גם אם לא ראו אותם מעולם. עשרות שיחות בשנה מלמדות על האיש והדרך לתקשר איתו - באיזה שעה נוח להתקשר, מה תהיה התגובה, למה יגלשו בהמשך השיחה והכול בצורה מחויכת וחברית.

אורית, פנינה, רינה, לימור, איקה - בנות לשכת השירות